

SPRAWOZDANIE z DZIAŁALNOŚCI
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

I. STAN PRAWNY i WŁADZE BANKU

1. Podstawa prawna działania

Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej działa w oparciu o prawo spółdzielcze, prawo bankowe, ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Dane ogólne o Banku

Pełna nazwa Banku: **Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej**
Adres siedziby: **96-230 Biała Rawska, ul. Jana Pawła II 38**
Bank powstał w: **1950**

Bank został wpisany do rejestru sądowego dnia 17.12.2001 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr **KRS 0000072736**.

Ostatniego wpisu dokonano dnia 26.09.2017 roku.

Fundusz udziałowy na dzień 31.12.2017r. wynosi 2 349 000 zł.

Bank posiada nr statystyczny **REGON 000503089**

Przedmiotem działalności Banku według PKD jest:

Przedmiot przeważającej działalności

- 64.19.Z, Pozostałe pośrednictwo pieniężne,

Przedmiot pozostałej działalności

- 66.12.Z, Działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych,
- 66.19.Z, Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych,
- 66.22.Z, Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- 68.10.Z, Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- 64.92.Z, Pozostałe formy udzielania kredytów,
- 64.99.Z, Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

Zgodnie ze statutem, Bank działa na terenie całego kraju.

3. Władze Banku

ZARZĄD

W okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku Zarząd pracował w składzie:

- Witold Morawski – Prezes Zarządu,
- Elżbieta Lesiak – Wiceprezes ds. finansowych do dnia 30-01-2017 r.,
- Anna Jędrzejczak – Wiceprezes ds. finansowych od dnia 01-02-2017 r.,
- Wioletta Sekrecka – Wiceprezes ds. handlowych,
- Sławomir Ziółek – Członek Zarządu ds. bezpieczeństwa i IT,

Zmiany w składzie Zarządu:

W okresie 2017 roku nastąpiła zmiana w składzie Zarządu Banku na stanowisku Wiceprezesa ds. finansowych.

**Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku**

W ciągu 2017 roku odbyło się 55 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 601 uchwały.

Najważniejsze sprawy poruszane na posiedzeniach Zarządu dotyczyły zapoznania się z informacjami zarządczymi Banku i obejmowały raporty, zestawienia, sprawozdania, oceny, analizy lub inne dokumenty sporządzane w okresach cyklicznych zgodnych z Załącznikiem 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej przez właściwą komórkę organizacyjną Centrali Banku.

Ponadto na posiedzeniach Zarządu podejmowano decyzję obejmującą:

- Rozpatrywanie wniosków kredytowych,
- Odwołania i nadania pełnomocnictw do wykonywania określonych czynności bankowych;
- Wprowadzenia nowych i zmiany dotychczasowych produktów bankowych;
- Podejmowanie decyzji w sprawie funkcjonowania placówek bankowych;
- Akceptacji lokat negocjowanych;
- Rozpatrywanie spraw osobowych i innych z zakresu prawa pracy;
- Przyjęcia „Strategii Działania na lata 2018-2021”;
- Przyjęcie Planu Finansowego Banku;
- Przyjęcie Strategii zarządzania ryzykiem w Banku;
- Zmiany Struktury organizacyjnej Banku;
- Przyjęcie zmian w Regulaminie organizacyjnym Banku;
- Przyjęcie zmian w Statucie Banku;
- Przyjęcia Polityk zarządzania ryzykami w Banku oraz pozostałych działalności Banku;
- Przyjęcie Planu Naprawy Banku,
- Planów testowania pionowego na 2018 r.
- Matrycy funkcji kontroli,
- Przyjęcie Planów audytu wewnętrznego Banku,
- Przyjęcie Rocznego planu działań Stanowiska ds. zgodności na 2018 r.;
- Przyjęcia nowych oraz aktualizacji obowiązujących regulacji w Banku.

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza Banku w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku działała w następującym składzie:

- Mieczysław Pyta – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Bożena Karpińska – Zastępca Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Stanisław Adamczyk – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Jan Babicki – Członek Rady Nadzorczej,
- Wiktor Bielecki – Członek Rady Nadzorczej
- Ireneusz Jabłoński – Członek Rady Nadzorczej
- Kazimierz Jakubiak – Członek Rady Nadzorczej
- Jerzy Leszkiewicz – Członek Rady Nadzorczej
- Krystyna Mikuła – Członek Rady Nadzorczej
- Paweł Rzeźnicki – Członek Rady Nadzorczej,
- Zofia Witczak – Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Wojciechowski – Członek Rady Nadzorczej,
- Krzysztof Wojdalski – Członek Rady Nadzorczej
- Zbigniew Zajac – Członek Rady Nadzorczej

Posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywały się w razie potrzeby. W ciągu roku 2017 odbyło się 8 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 88 uchwały.

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Rady Nadzorczej było dokonywanie oceny wykonania zadań okresowych i rocznych wynikających z Załącznika nr 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej oraz ocena wyników finansowych Banku.

Ponadto Rada podjęła uchwały, które dotyczyły m.in. zatwierdzenia:

- Strategii Działania Banku na lata 2018-2021;
- Planu Finansowego Banku;
- Strategii zarządzania ryzykiem w Banku;
- Struktury organizacyjnej Banku;
- Zmian w Statucie Banku;
- Polityki zarządzania konfliktami interesów w Banku;
- Polityk zarządzania ryzykami w Banku oraz pozostałych działalności Banku;
- Programu zapewnienia i poprawy jakości kontroli wykonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego w Banku na 2017 rok;
- Polityki wynagrodzeń w Banku;
- Polityki zmiennych składników wynagrodzeń w Banku;
- Regulamin funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
- Planów kontroli i audytu wewnętrznego Banku,
- Polityki zgodności w Banku;
- Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej procedur lub standardów etycznych;
- Regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności;
- Limitów ograniczających ryzyka bankowe w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej i limitów ograniczających inwestycje w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych i zamkniętych oraz specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych i zamkniętych,
- Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku;
- Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku;
- Planu pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych w Banku;
- Planu naprawy Banku;
- Regulaminu Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej;
- Członków Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Banku;
- Przyjęcie Roczno planu działań Stanowiska ds. zgodności na 2018 r.;
- Polityki wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej;
- Polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą ustawowe badanie sprawozdań finansowych Banku dozwolonych usług niebędących badaniem;
- Procedury wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej;
- Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Banku;
- Zmiany w Polityce Bezpieczeństwa Informacji Banku.

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

W 2017 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu:

- **22-06-2017** roku. Wzięło w nim udział 52 osób spośród 55 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie ZP podjęto następujące uchwały:

1. Uchwalono Procedurę oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku

**Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku**

Spółdzielczego w Białej Rawskiej.

2. Podjęto Uchwały w sprawach:

- 1) Przyjęcia Polityki Ładu Korporacyjnego Banku.
- 2) Zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności BS za 2016 rok oraz udzielenia absolutorium członkom Zarządu.
- 3) Zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2016 rok.
- 4) Zatwierdzenia podziału zysku netto za 2016 rok.
- 5) Zatwierdzenia sprawozdania komisji ds. oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej dotyczącego indywidualnej oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej za 2016 rok.
- 6) Zatwierdzenia sprawozdania komisji ds. oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej dotyczącego kolegalnej oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej za 2016 rok.
- 7) Zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej BS za 2016 rok.
- 8) Uchylenia Uchwały w sprawie akceptacji projektowanych zmian w Statucie Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej.
- 9) Zmian w Statucie Banku.
- 10) Przyjęcia tekstu jednolitego Statutu.
- 11) Przyjęcia Regulaminu Działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej.
- 12) Zgoda na zbycie nieruchomości przewłaszczonej.
- 13) Uchwalono kierunki rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej na lata 2017 - 2018.

4. Dane o strukturze organizacyjnej

Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą:

- Centrala,
- Oddziały,
- Filie,
- Punkt Obsługi Bankowej,

Zmiany w strukturze organizacyjnej:

- Zespół Windykacji Kredytów zmienił nazwę na Zespół Restrukturyzacji i Windykacji Kredytów.

Opis sposobu zarządzania Oddziałami:

Zgodnie ze Strukturą organizacyjną Banku, placówki Banku, tj. Oddziały, Filie i POB są wyodrębnione w Pionie handlowym i podlegają Wiceprezesowi ds. handlowych.

Oddziały, Filie i POB realizują cele handlowe wyznaczone dla całego Banku oraz wykonują zadania, których rozmiary i jakość mają decydujący wpływ na wyniki Banku.

5. Przepisy prawa

Bank prowadzi swoją działalność na podstawie obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności ustaw:

- z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- z dnia 16 września 1982r. - Prawo spółdzielcze,

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

- z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości,
a także na podstawie Statutu.

Najważniejsze zmiany wprowadzane przepisami w 2017 r. to:

- stopniowe podwyższanie minimalnych wymogów kapitałowych, w tym wprowadzenie buforów kapitałowych wynikających z przyjęcia Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym,
- zmiany w zakresie traktowania funduszu udziałowego w bankach spółdzielczych związane ze zmianami w Ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych
- wymagane zmiany w zakresie organizacji Banku wynikające ze zmian w Ustawie Prawo bankowe harmonizowanej z przepisami unijnymi,
- zmiana przepisów o BFG,
- konsekwencje wprowadzenia Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji.
- zmiana Ustawy o rachunkowości, Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków, Rozporządzenia w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków oraz Rozporządzenia w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, skutkujące zaprzestaniem ujmowania i prezentacji przychodów zastrzeżonych (m.in. naliczonych przez bank odsetek od należności zagrożonych oraz prowizji), do czasu ich otrzymania lub odpisania, jako rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Ponadto w związku z w/w zmianami przepisów utworzono odpisy aktualizujące, odnoszące się do odsetek, także skapitalizowanych, związanych z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii: „normalne”- w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych, „pod obserwacją” i z grupy „zagrożone”, z uwzględnieniem wartości zabezpieczeń, o które pomniejsza podstawę tworzenia tych odpisów aktualizujących.

Bank odniósł skutki w/w zmian w roku 2017, wykazując je jako zysk z lat ubiegłych w wysokości 557 tys. zł.

6. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania

W Banku stosowane są następujące normy (zasady) lub inne wewnętrzne kodeksy (regulaminy) postępowania:

- Statut Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej,
- Struktura organizacyjna Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej,
- Regulamin Organizacyjny Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej,
- Regulamin Pracy Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej,
- Regulamin w zakresie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
- Regulamin Ochrony przeciwpożarowej w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej,
- Kodeks etyki bankowej,
- Zasady dobrych praktyk w zakresie świadczenia usług związanych z kredytem hipotecznym,
- Standardy jakości obsługi dla pracowników sprzedaży w Grupie BPS.

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy)

1. Otoczenie makroekonomiczne

1.1. Opis sytuacji gospodarczej w Polsce

W 2017 r. koniunktura gospodarcza w Polsce wyraźnie poprawiła się w porównaniu z tendencjami obserwowanymi przed rokiem. Według danych opublikowanych przez GUS, Produkt Krajowy Brutto wzrósł w ujęciu realnym o 4,6 %, wobec 2,9 % w 2016 r.

Największą zmianą w strukturze wypracowanego wzrostu PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za przyspieszenie tempa wzrostu w 2017 r. było wyraźne odbicie inwestycji współfinansowanych przez napływ funduszy europejskich.

Średni wzrost cen konsumenckich w 2017 r. wyniósł 2,0 % r/r, wobec spadku o 0,6 % w 2016 r. Czynnikiem wpływającym na wzrost cen konsumpcyjnych w 2017 r. był wyraźny wzrost cen paliw w Polsce (o 7,2 % w ujęciu rocznym, wobec spadku o 6,7 % przed rokiem), a także cen żywności (o 4,6 % w 2017 r., wobec 1,0 % w 2016 r.). Ze względu na fakt, iż zmiany wskaźnika inflacji w 2017 r. były konsekwencją czynników, na które Rada Polityki Pieniężnej nie ma wpływu (ceny surowców na światowych rynkach), władze monetarne nie zmieniły poziomu stóp procentowych NBP. W efekcie, stopa referencyjna na koniec 2017 r. wyniosła 1,50 %, bez zmian w porównaniu ze stanem na koniec 2016 r.

Prognozy gospodarcze dla Polski przewidują, że polska gospodarka wzrośnie w 2018 r. realnie o 4,0%, wobec 4,6% wzrostu w roku 2017. Niższe niż w 2017 r. tempo wzrostu PKB będzie konsekwencją m.in. oczekiwanego wygasania wpływu programu „Rodzina 500 plus” na dynamikę konsumpcji. Efekt ten będzie częściowo rekompensowany przez przewidywaną poprawę dynamiki nakładów inwestycyjnych, w tym inwestycji publicznych, wspieranych poprzez napływ funduszy europejskich.

1.2. Wybrane wskaźniki gospodarcze w Polsce

Nazwa wskaźnika	2015 rok (rok przed poprzednim)	2016 rok (rok poprzedni)	2017 rok (rok bieżący)
Wzrost gospodarczy (produkt krajowy brutto)	3,8%	2,9%	4,6%
Wskaźnik inflacji	- 0,9%	-0,6%	2,0%
Wskaźnik bezrobocia	9,7%	8,2%	6,6%
Stopa redyskonta weksli	1,75%	1,75%	1,75%
Stopa kredytu lombardowego	2,50%	2,50%	2,50%
Stopa depozytowa	0,50%	0,50%	0,50%
Stopa referencyjna	1,50%	1,50%	1,50%

2. Opis branży i przedmiot działalności Banku

2.1. Opis branży, rynku

Zgodnie ze Strategią działania na lata 2016-2020, Bank w swych działaniach w 2017 roku skoncentrował się na następujących segmentach swoich klientów:

- Małych i średnich przedsiębiorstwach (MSP)
- Klientach indywidualnych
- Rolnikach
- Jednostkach samorządu terytorialnego

2.2. Podstawowe segmenty działalności Banku

Podstawowe segmenty działalności Banku obejmują działalność depozytowo-rozliczeniową i kredytową. Nerozerwalnie z nimi wiąże się szereg produktów i usług, które Bank w 2016 roku oferował Klientom:

Produkty rynku depozytowo-rozliczeniowego:

1. Segment małych i średnich przedsiębiorstw (MSP):
 - 1) Rachunki rozliczeniowe (bieżące i pomocnicze) w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
 - 2) Rachunki lokat terminowych w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
 - 3) Mieszkaniowe rachunki powiernicze (otwarte i zamknięte);
2. Segment Klientów indywidualnych w tym osób małoletnich:
 - 1) Rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe w walucie USD, EUR, GBP;
 - 2) Rachunek oszczędnościowy w walucie PLN;
 - 3) Rachunki terminowych lokat oszczędnościowych w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
 - 4) Indywidualne Konto Emerytalne w PLN;
3. Segment Rolników:
 - 1) Rachunki rozliczeniowe (bieżące i pomocnicze) w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
 - 2) Rachunki lokat terminowych w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
4. Segment Jednostek samorządu terytorialnego:
 - 1) Rachunki rozliczeniowe (bieżące i pomocnicze) w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
 - 2) Rachunki lokat terminowych w walucie PLN, USD, EUR, GBP;
 - 3) Lokaty typu O/N over/night w PLN.

Produkty rynku kartowego:

1. karty płatnicze : debetowe i kredytowe;
2. karty lokalne.

Produkty rynku kredytowego:

1. Segment małych i średnich przedsiębiorstw (MSP):
 - 1) Kredyty obrotowe w rachunku kredytowym oraz w rachunku bieżącym;
 - 2) Kredyty inwestycyjne;
 - 3) Kredyty obrotowe i inwestycyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania;
 - 4) Karta kredytowa;
 - 5) Gwarancje bankowe.
2. Segment Klientów indywidualnych:
 - 1) Kredyty odnawialny w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym;
 - 2) Kredyty gotówkowe;
 - 3) Kredyt mieszkaniowy;
 - 4) Kredyt konsolidacyjny;
 - 5) Kredyty z dotacją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2015-2016;
 - 6) Karta kredytowa.
3. Segment Rolników:
 - 1) Kredyty obrotowe w rachunku kredytowym oraz w rachunku bieżącym;
 - 2) Kredyty inwestycyjne;
 - 3) Kredyty obrotowe i inwestycyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania;
 - 4) Karta kredytowa;
 - 5) Gwarancje bankowe.

4. Segment Jednostek Samorządu Terytorialnego:

- 1) Kredyt w rachunku bieżącym;
- 2) Kredyt w rachunku kredytowym.

Kanały dostępu do rachunków to m.in. :

- System bankowości internetowej Internet Banking dla osób fizycznych, w tym mobilny dostęp do Internet Banking;
- Internet Banking dla firm;
- SMS Banking;
- Telefoniczna informacja na hasło.

Usługi :

- Przekazy WESTERN UNION;
- płatności masowe;
- doładowania telefonów komórkowych prepaid;
- Invoobill;
- PayByNet;
- przelewy ekspresowe BlueCash w ramach bankowości internetowej Internet Banking dla osób fizycznych oraz dla firm;
- kantor;
- sprzedaż ubezpieczeń TUIR WARTA (majątkowe i komunikacyjne);
- sieć 27 własnych bankomatów.

Działalność marketingowa

➤ **Wizerunek i marka**

1. W 2017 roku kontynuowano kreowanie wizerunku marki Banku jako instytucji zaufania publicznego, przyjaznej Klientom, świadczącej nowoczesne usługi najwyższej jakości oraz dostosowującej się do bieżących potrzeb klientów.
2. Bank koncentrował swoje działania na zwiększeniu atrakcyjności produktów i usług bankowych dla segmentu klientów indywidualnych :
 - a) W pierwszym półroczu Bank nadal stosował promocje kredytu mieszkaniowego pn. „Własne cztery kąty” z preferencyjnymi warunkami kredytowania oraz promocyjnym oprocentowaniem oraz oferował kredyt gotówkowy „DOBRA RATA”.
 - b) Od 01.07.2017 roku oferta produktowa dla klienta indywidualnego została wzbogacona o dwa nowe produkty:
 - a.a) kredyt gotówkowy „Na marzenia” wprowadzony do oferty Banku do 30.06.2018 roku
 - a.b) kredyt mieszkaniowy „Własne cztery kąty” wprowadzony na stałe w miejsce istniejącego dotychczas kredytu mieszkaniowego, który oferuje klientom m.in. korzystniejsze oprocentowanie kredytu, dłuższy okres kredytowania
 - c) W trzech placówkach Banku stosowano promocyjne stawki opłat za rachunki domowe realizowane w kasach oraz w jednej z placówek promocja funkcjonowała z niższymi opłatami na rachunkach ROR dla nowych klientów otwierających w Banku ROR.
3. Dla nowych klientów instytucjonalnych w Filii Grodziska Mazowieckiego i Nadarzyna Bank wprowadził promocję pod nazwą „0 ZŁ NA DZIEŃ DOBRY DLA FIRM I ROLNIKÓW” umożliwiając nowym klientom darmowe prowadzenie rachunku bieżącego oraz korzystanie z systemu bankowości internetowej przez pierwszy rok współpracy z Bankiem.

4. Realizując podpisaną umowę o współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi Bank oferował osobom fizycznym kredyty z dotacją w ramach poszczególnych Programów Priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Utrzymanie w ofercie Banku ww. produktu miało na celu dalsze promowanie ochrony środowiska, nowych inwestycji ekologicznych oraz obniżenie kosztów dla klientów poprzez uzyskanie dotacji.
5. Bank wspierał realizację inwestycji przez rolników i przedsiębiorców z jednoczesnym pozyskiwaniem środków z funduszy rządowych i europejskich oferując:
 - a) kredyt „Dobra Inwestycja” na realizację inwestycji i jednoczesne pozyskiwanie środków z funduszy wynikających z Nowej Perspektywy UE na lata 2014-2020 w tym realizowanych w ramach programu PROW.
 - b) kredyty inwestycyjne i obrotowe z dopłatami ARiMR do oprocentowania
 - c) kredyt z możliwością uzyskania premii ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów Banku Gospodarstwa Krajowego.

➤ **Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych**

1. Komunikacja z otoczeniem obejmowała szereg działań promocyjnych o charakterze produktowym i wizerunkowym. Bank wydał własną gazetę pn. Informator Bankowy, zamieszczał materiały reklamowe w prasie lokalnej i ogólnopolskiej, telewizji kablowej, uaktualniał stronę internetową Banku, komunikował się z klientami za pomocą portalu społecznościowego Facebook, lokalnego radia, , telewizji bankowej. Podczas imprez na rzecz lokalnych społeczności były wykorzystywane materiały reklamowe w formie: banerów, prezentacji audiowizualnych, , plakatów, ulotek i gadżetów z logotypem Banku.

Prowadził aktywne działania na rzecz lokalnej społeczności poprzez:

- współfinansowanie imprez kulturalno – oświatowych organizowanych przez jednostki budżetowe dla mieszkańców miast i gmin;
- wsparcie finansowe na rzecz krzewienia kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej i dorosłych, zorganizowanych w szkołach i różnego rodzaju klubach sportowych;
- darowizny na rzecz m.in.: Stowarzyszeń, Fundacji, Klubu Honorowych Dawców Krwi, Związku Emerytów, OSP i innych organizacji pożytku publicznego działających na terenie działania Banku;

Bank aktywnie uczestniczył w kolejnym Finale WOŚP. Oprócz wsparcia finansowego, pracownicy wspierali pracę kilku sztabów Orkiestry w miejscowościach, na terenie których Bank posiada swoje placówki.

Obowiązujący w Banku System identyfikacji wizualnej był stosowany zarówno we wszelkich materiałach reklamowych, drukach jak i w oznaczeniach nowych placówek.

W 2017 r. kontynuowano prace dotyczące zmiany wyglądu i funkcjonalności strony internetowej Banku www.bsbr.pl.

➤ **Otrzymane nagrody i wyróżnienia**

W 2017r Bank zajął 3 miejsce w kategorii „Największe banki” w Krajowym Rankingu „Wyróżniające się banki spółdzielcze” edycji 2017 r. miesięcznika „Nowoczesny Bank Spółdzielczy”.

2.3. Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank – opis procesów

- 1) Kredyt gotówkowy „Na marzenia”
- 2) Kredyt mieszkaniowy „Własne cztery kąty”
- 3) Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy (ROR)
- 4) Rachunki terminowej lokaty oszczędnościowej oraz lokaty terminowej
- 5) System bankowości internetowej Internet Banking oraz Internet Banking dla Firm

- 6) Karty debetowe w ramach organizacji MasterCard
- 7) Rachunek rozliczeniowy
- 8) Kredyt inwestycyjny na pozarolniczą działalność gospodarczą
- 9) Kredyt inwestycyjny „Dobra inwestycja”
- 10) Kredyt na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej.

Kredyt gotówkowy „Na marzenia”

1. Kredyt „Na marzenia” udzielany jest na cele nie związane bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą, rolniczą lub zawodową lub na spłatę innych kredytów/pożyczek w Banku lub w innych bankach
2. Maksymalna kwota kredytu nie może przekraczać kwoty 100.000 zł, z zastrzeżeniem ust. 3
3. Przyznana kwota kredytu uzależniona jest od zdolności kredytowej Wnioskodawcy/ów.
4. Maksymalny okres kredytowania wynosi 120 miesięcy.
5. Współmałżonek Kredytobiorcy wyraża zgodę na zaciągnięcie kredytu, jeżeli nie występuje jako współkredytobiorca. Przy kwocie kredytu do kwoty 15.000 zł, zgoda małżonka nie jest wymagana.

Kredyt mieszkaniowy „Własne cztery kąty”

1. Kredyt mieszkaniowy może być przeznaczony m.in. na zakup działki budowlanej lub rekreacyjnej; budowę, rozbudowę, przebudowę oraz dokończenie budowy domu; zakup domu lub mieszkania na rynku wtórnym lub pierwotnym; remont, wykończenie domu lub mieszkania; spłatę zadłużenia z tytułu kredytu mieszkaniowego udzielonego przez inny bank,
2. Minimalna kwota kredytu: 10 000 zł., karencja w spłacie kapitału do 24 miesięcy, wymagany udział środków własnych.
3. Okres kredytowania: 15 lat w przypadku zakupu działki budowlanej; 25 lat w pozostałych przypadkach.

Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy (ROR)

1. Posiadaczem rachunku może być nieprowadząca działalności gospodarczej osoba fizyczna o pełnej zdolności do czynności prawnych, osoba fizyczna małoletnia, osoba fizyczna ubezwłasnowolniona, każdy ze współposiadaczy rachunku wspólnego, osoby fizyczne będące członkami Rad Rodziców(RR),a także Szkolne Kasy Oszczędnościowe(SKO)i Pracownicze Kasy Zapomogowo-Pożyczkowe(PKZP);
2. Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy umożliwia jego Posiadaczowi korzystanie z usług dodatkowych w tym m.in. otrzymanie kart debetowych/ lokalnych i dokonywanie operacji przy ich użyciu, usługi SMS Banking, usługi Telefonicznej informacji na hasło, uzyskanie kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym w walucie PLN, dostęp do rachunku poprzez system bankowości elektronicznej – Internet Banking.

Rachunki terminowej lokaty oszczędnościowej i lokaty terminowej

1. Bank prowadził terminowe lokaty oszczędnościowe oraz lokaty terminowe w walucie PLN, oraz w pozostałych walutach wymienialnych (EUR, USD, GBP) na następujące terminy:
 - 1) lokaty w PLN:
 - a) 3, 7, 14 i 21 – dniowe;
 - b) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12, 24, 36, 48, 60 – miesięczne.
 - 2) lokaty w walutach wymienialnych (EUR, USD, GBP) 1, 3, 6, 12 – miesięczne;
2. Lokaty oprocentowane są według zmiennej stopy procentowej określonej w „Tabeli oprocentowania produktów bankowych w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej”.

System bankowości internetowej Internet Banking oraz Internet Banking dla firm

1. System bankowości internetowej Internet Banking umożliwia samoobsługowy dostęp do rachunków bankowych Posiadacza rachunku oraz dostęp do innych produktów bankowych za pomocą sieci internet i przeglądarki internetowej lub za pomocą urządzeń mobilnych działających w sieci bezprzewodowej.
2. System bankowości internetowej Internet Banking przeznaczony jest dla osoby fizycznej posiadającej w Banku rachunek oszczędnościowo- rozliczeniowy oraz rachunek terminowych lokat oszczędnościowych.
3. Usługa Internet Bankingu dla Firm przeznaczona jest dla Klientów instytucjonalnych posiadających w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej rachunek rozliczeniowy: bieżący, pomocniczy, lokat terminowych dla klientów instytucjonalnych.
4. Internet Banking jest dostępny dla Użytkowników przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu.

Karty debetowe w ramach organizacji MasterCard

1. Karta debetowa organizacji płatniczej MasterCard wydawana jest do rachunków bankowych prowadzonych w złotych: ROR, rachunków rozliczeniowych bieżących i/lub pomocniczych rolników oraz klientów instytucjonalnych.
2. Karta umożliwia Użytkownikowi karty dokonywanie transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w punktach oznaczonych emblematem MASTERCARD do wysokości dostępnych środków na rachunku, w ramach maksymalnych limitów obowiązujących w Banku.

Rachunek rozliczeniowy

1. Bank otwiera i prowadzi rachunki rozliczeniowe bieżące/pomocnicze w złotych i walutach wymienialnych USD, EUR, GBP.
2. Posiadaczami rachunków rozliczeniowych mogą być rezydenci i nierezydenci a w szczególności:
 - a) osoby prawne;
 - b) jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną;
 - c) osoby fizyczne prowadzące działalność zarobkową na własny rachunek w tym osoby będące przedsiębiorcami;
 - d) rolnicy;
 - e) jednostki sektora finansów publicznych;
 - f) organizacje ustanowione dla celów społecznie lub gospodarczo użytecznych w tym: stowarzyszeń, fundacji, organizacji politycznych, społecznych, społeczno-zawodowych, wyznaniowych;
 - g) oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych, które prowadzą działalność na terytorium Polski.

Kredyt inwestycyjny na pozarolniczą działalność gospodarczą

1. Kredyt inwestycyjny na pozarolniczą działalność gospodarczą i rolniczą przeznaczony jest na finansowanie (w tym na refinansowanie nakładów) projektów inwestycyjnych mających na celu stworzenie nowego lub trwałe zwiększenie istniejącego majątku podmiotu gospodarczego, a w szczególności na przedsięwzięcia rozwojowe – polegające np. na zakupie maszyn, urządzeń, środków transportu, nieruchomości, materiałów i wyrobów przeznaczonych na budowę, surowców, półproduktów na modernizację i restrukturyzację majątku produkcyjnego, zakup udziałów lub akcji oraz na sfinansowanie środków obrotowych ściśle związanych z uruchomieniem przedsięwzięcia inwestycyjnego.
2. Kredytobiorcą może być podmiot gospodarczy: osoba prawna lub fizyczna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, o dobrej kondycji finansowej, która posiada rachunek bieżący w Banku.
3. Okres kredytowania maksymalnie do 15 lat, karencja w spłacie kapitału do 24 miesięcy, wymagany udział środków własnych.
4. Kredyt wymaga udokumentowania wykorzystanych środków w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego.

Kredyt inwestycyjny „Dobra inwestycja”

1. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie inwestycji realizowanych w:
 - 1) gospodarstwach rolnych;
 - 2) działach specjalnych produkcji rolnej;
 - 3) przetwórstwie produktów rolnych.
2. Kredyt przeznaczony jest na finansowanie (w tym na refinansowanie nakładów) projektów inwestycyjnych m.in. zakup, budowę, przebudowę remont budynków, zakup użytków rolnych, zakup maszyn, zakładanie sadów.
3. Okres kredytowania maksymalnie do 15 lat, karencja w spłacie kapitału do 24 miesięcy, wymagany udział środków własnych oraz biznesplan.

Kredyt na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej

1. Kredytobiorcą może być: właściciel, dzierżawca, użytkownik gospodarstw rolnych.
2. Kwota kredytu jest uwarunkowana od wielkości i rodzaju posiadanych użytków rolnych w gospodarstwie:
 - 1) Do 6.000 zł na 1 ha użytków rolnych stanowiących plantacje drzew wieloletnich;
 - 2) Do 4.000 zł na 1 ha dla obszarów pozostałych użytków rolnych nie wymienionych w pkt. 1).
3. Okres kredytowania - do 18 miesięcy.
4. Kredyt udzielany jest bez konieczności rozliczania rachunkami.

3. Informacje o zmianach na rynku.

3.1. Klienci - rok 2017

Struktura klientów w 2017r nie odbiegała od roku poprzedniego i obejmowała klientów indywidualnych (osoby fizyczne i rolników) oraz klientów instytucjonalnych (małe i średnie firmy, JST).

Bank podejmował działania zmierzające do utrzymania dotychczasowych klientów, jak również działania pozwalające na pozyskanie nowych, którzy:

- nie korzystali dotychczas nigdy z usług bankowych,
- korzystali z usług bankowych w ograniczonym zakresie,
- korzystali z usług innych, konkurencyjnych banków.

3.2. Zestawienie sprzedaży głównych produktów i usług bankowych w 2017 roku.

1. Otwarto 3.725 szt. nowych rachunków lokat,
2. Otwarto 672 szt. nowych rachunków bieżących ,
3. Udzielono 2.872 szt. nowych kredytów,
4. Otwarto 4.157 szt. nowych rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych i oszczędnościowych,
5. Liczba posiadaczy rachunków korzystających z Internet Bankingu dla osób fizycznych i Internet Bankingu dla firm – 12.111 szt.

3.3. POZOSTAŁE DZIAŁALNOŚCI

Wydawnictwo w 2017r kart płatniczych w ramach organizacji płatniczej MasterCard:

1. Karty debetowe:

- Klient indywidualny – 3230 szt.
- Rolnik 283 szt.
- Klient instytucjonalny - 103szt.

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

2. Karty kredytowe:

- Klient indywidualny - 57szt.
- Klient instytucjonalny i Rolnik - 1szt.

4. Informacje o umowach znaczących dla działalności Banku, w tym umowach ubezpieczenia, współpracy lub konsorcjach

4.1. Umowy ubezpieczenia

Bank zawarł z Towarzystwem Ubezpieczeniowym i Reasekuracji WARTA S.A. następujące umowy ubezpieczenia:

Lp.	Przedmiot polisy	Suma ubezpieczenia (w tys. zł)	Okres ubezpieczenia	Numer polisy
1	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	500,00	01.07.2017-30.06.2018	912700021024
2	Ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych	39 318,00	01.07.2017-30.06.2018	908207319778
3	Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk	8 081,00	01.07.2017-30.06.2018	908207319788

Ponadto Bank posiada zawarte umowy ubezpieczenia 6 szt. pojazdów samochodowych z następującymi Towarzystwami Ubezpieczeń: PZU S.A., TUiR WARTA S.A., COMPENSA TU S.A. na łączną sumę ubezpieczenia 332 tys. zł

4.2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami

Lp.	Bank z którym współpracujemy	Okres współpracy	Czego dotyczy
1	Zakład Usług Informatycznych "NOVUM" Sp. Z o. o. z siedzibą w Łomży, ul. Spokojna 9 A	na czas nieokreślony	Świadczenie usług w zakresie dostarczania systemów informatycznych w tym internet bankingu.
2	Blue Media Spółka Akcyjna z siedzibą w Sopocie przy ul. Haffnera 6	na czas nieokreślony	Uczestnictwo w systemie płatności Blue Cash
3	ITCARD Centrum Technologii Płatniczych S.A.	na czas nieokreślony	Świadczenie usługi Contact Center
4	Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe „Polbudex” Sp. z o. o. z siedzibą w Skierniewicach przy ul. Trzcńskiej.	na czas nieokreślony	Kontrola realizacji etapów przedsięwzięć deweloperskich oraz inwestycji budowlanych finansowanych ze środków kredytowych
5	IT BPS Sp. zo o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81	na czas nieokreślony	wykonywanie usług informatycznych w zakresie przetwarzania wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
6	SAWO Recykling Sp. jawna z siedzibą w Zgierzu przy ul. A. Struga 43, 95-100 Zgierz	Jednorazowa	usługi w zakresie niszczenia dokumentacji niearchiwalnej wytwarzanej w jednostkach organizacyjnych Banku
7	EDC Expert Direct Communication Sp. z o. o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Belzackiej 176/178, 97-300 Piotrków Trybunalski	Jednorazowa	przygotowanie i wysyłka masowej korespondencji do Klientów Banku

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

4.3. Umowy Zrzeszenia

Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej posiada zawartą Umowę Zrzeszenia z Bankiem Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna w dniu 18 marca 2002r.

4.4. Umowy konsorcjum

W 2017 roku w celu umożliwienia kredytowania dużych przedsięwzięć inwestycyjnych, Bank inicjował i uczestniczył w konsorcjach bankowych z bankiem zrzeszającym i innymi bankami spółdzielczymi: Bankiem Spółdzielczym w Skierniewicach, Bankiem Spółdzielczym w Andrespolu, Bankiem Spółdzielczym w Radzynie Podlaskim, Bankiem Spółdzielczym w Piasecznie, Warszawskim Bankiem Spółdzielczym, Bankiem Spółdzielczym w Sochaczewie, Bankiem Spółdzielczym w Zgierzu, Bankiem Spółdzielczym w Nałęczowie, Bankiem Spółdzielczym w Płońsku, Bankiem Spółdzielczym w Oleśnicy, Spółdzielczym Bankiem Rozwoju z siedzibą w Szepietowie, Bankiem Spółdzielczym w Mińsku Mazowieckim, Bankiem Spółdzielczym w Jasięcu, Spółdzielczy Bank Rzemiosła i Rolnictwa w upadłości likwidacyjnej, Bank Mazovia Bankiem Spółdzielczym, Warmińsko – Mazurskim Bankiem Spółdzielczym w Pisz.

Stan kredytów na 31.12.2017 r. w ramach konsorcjum wynosił **110.413.145,52 zł**, z tego:

- jako bank inicjujący 10 pozycji, na kwotę 27.371.069,56 zł;
- jako bank uczestniczący 31 pozycji, kwota 83.042.075,96 kredytowego.

5. Główni konkurenci Banku

Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej prowadzi swoją działalność na terenach, na których jest bardzo duże zagęszczenie konkurencyjnych instytucji finansowych. W gronie banków, które stanowią dla Banku bezpośrednią konkurencję, można wyróżnić dwie grupy banków, komercyjne oraz spółdzielcze.

Banki komercyjne: PKO BP, Bank Pekao, BZ WBK, BGŻ BNP Paribas, Credit Agricole, Eurobank, Raiffeisen Polbank, Santander Consumer Bank, Alior Bank, Millennium Bank, Getin Noble Bank

Banki Spółdzielcze: Bank Spółdzielczy w Mszczonowie, Bank Spółdzielczy Ziemi Łowickiej w Łowiczu, Bank Spółdzielczy w Piasecznie, Bank Spółdzielczy w Tarczynie, Bank Spółdzielczy w Grójcu, Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim.

III. NAKŁADY INWESTYCYJNE PONIESIONE w 2017 roku

Nakłady inwestycyjne w 2017 roku były niższe od przyjętych założeń w planie inwestycyjnym. Przy planie 1 280 tys. zł, poniesione wydatki w zakresie nakładów inwestycyjno - budowlanych stanowiły kwotę 771 tys. zł.

Powyższa kwota wydatkowana była na:

- na budowę budynku w Tarczynie kwota 24 tys. zł,
- adaptacja lokalu na placówkę bankową w Grodzisku Mazowieckim 218 tys. zł,
- rozbudowa budynku w Nowym Mieście Nad/Pilicą 32 tys. zł,
- adaptacja lokalu w Mszczonowie 183 tys. zł,
- adaptacja lokalu na placówkę bankową w Żabiej Woli 70 tys. zł,
- adaptacja lokalu na placówkę bankową w Tomaszowie Mazowieckim 179 tys. zł,
- modernizacja Filii w Rawie Mazowieckiej 7 tys. zł,
- remont pomieszczeń w Błędowie 42 tys. zł,
- modernizacja parkingu Biała Rawska 16 tys. zł.

Nakłady inwestycyjne w zakresie przedsięwzięć informatycznych i pozostałych środków trwałych w 2017 roku wyniosły 602 tys. zł przy planie 1 128 tys. złotych.

W ramach nakładów inwestycyjnych na środki trwałe wydatkowane zostało 597 tys. zł, na wartości niematerialne i prawne - 5 tys. zł.

IV. OSIĄGNIĘCIA BANKU W DZIEDZINIE BADAŃ i ROZWOJU w 2017 roku

1. Kierunki rozwoju Banku

1.1. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych w tym inwestycji kapitałowych (akcje, obligacje, udziały), w porównaniu do wielkości posiadanych środków z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności:

Bank w 2017 roku oprócz działalności kredytowej inwestował wolne środki w instrumenty finansowe t. j. lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe. Poza tym posiada w swoim portfelu nabyte w latach ubiegłych certyfikaty inwestycyjne, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, akcje w jednostkach finansowych oraz akcje w pozostałych jednostkach.

Bank w 2017 roku dokonał:

- sprzedaży jednostek funduszy inwestycyjnych sztuk 4,6500, uzyskując dochód w wysokości 126 tys. zł;
- sprzedaży 235 sztuk certyfikatów inwestycyjnych BPS Rynku Nieruchomości, uzyskując dochód w wysokości 6 tys. zł;
- sprzedaży 217 sztuk certyfikatów inwestycyjnych BPS Rynku Nieruchomości, uzyskując dochód w wysokości 23 tys. zł.

W Polityce Inwestycyjnej określone zostały limity dla poszczególnych instrumentów finansowych. Żaden z poszczególnych limitów nie został przekroczony. Bank nie planuje dokonywać znacznych zmian w strukturze tej działalności. Szczegółowa struktura przedstawiona została w rozdziale VIII pkt 1 "Klasyfikacja instrumentów finansowych".

1.2. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Banku oraz opisy perspektyw rozwoju działalności co najmniej do końca roku obrotowego następującego po roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe zamieszczone w raporcie rocznym, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej przez niego wypracowanej:

Bank w 2017r kontynuował działania zmierzające do uzyskania zgody UKNF na prowadzenie działalności poza zrzeszeniem. Po aktualizacji Strategii działania Banku na lata 2018-2021 cel w zakresie osiągnięcia statusu banku funkcjonującego poza zrzeszeniem przyjął charakter długoterminowy, co oznaczać będzie dążenie do osiągnięcia ww. statusu Banku w dłuższym horyzoncie czasowym (4-6 letnim). W najbliższej perspektywie Bank rozważa możliwość funkcjonowania w ramach struktur Systemu Ochrony Instytucjonalnej BPS S.A.

1.3. Czynniki zewnętrzne

Czynniki mikrootoczenia:

W mikrootoczeniu występują zjawiska zbliżone do makrootoczenia, jednak zwrócić należy uwagę na:

- nieprzewidywalność uwarunkowań rynkowych,
- brak stabilności gospodarczej-ryzyko pogarszania się portfela kredytowego w całym systemie bankowym,
- trudności sektora rolnego,
- malejące marże produktów bankowych połączone z silną lokalną konkurencją

Czynniki otoczenia rynkowego:

Według danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny produkt krajowy brutto Polski w 2017 r. był realnie wyższy o 4,6%. Największą zmianą w strukturze wypracowanego wzrostu PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za przyspieszenie tempa wzrostu w 2017 r. było wyraźne odbicie inwestycji współfinansowanych przez napływ funduszy europejskich.

Rada Polityki Pieniężnej w 2017 r. nie zdecydowała się na zmianę stóp procentowych NBP, w tym stopy referencyjnej utrzymywanej na poziomie 1,5%.

Rok 2017 był okresem kontynuacji poprawy na rynku pracy. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu roku była niższa niż w analogicznych miesiącach 2016 r. Na koniec roku 2017 stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 6,6% i była od poziomu osiągniętego na koniec 2016 r. Spadkowi bezrobocia w ostatnich latach sprzyja utrzymywanie dodatniej dynamiki zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (wzrost o 4,6% r/r w grudniu 2017 r.). Średnie wynagrodzenie w 2017 r. wzrosło nominalnie o 5,9% r/r, tj. o 2,1 pp. więcej niż przed rokiem.

Według danych publikowanych przez NBP wskaźnik inflacji CPI (ang. Consumer Price Index) na koniec grudnia 2017 r. ukształtował się na poziomie 2,1. Ze względu na fakt, iż zmiany wskaźnika inflacji w 2017 r. były konsekwencją czynników, na które Rada Polityki Pieniężnej nie ma wpływu (ceny surowców na światowych rynkach), władze monetarne nie zmieniły poziomu stóp procentowych NBP. W efekcie, stopa referencyjna na koniec 2017 r. wyniosła 1,50 %, bez zmian w porównaniu ze stanem na koniec 2016 r.

1.4. Czynniki wewnętrzne

Brak powiązań kapitałowych z zagranicznymi instytucjami finansowymi, nieistotny wpływ zmian kursów walutowych na przychody i koszty z działalności operacyjnej, polski kapitał, lokalne działania, znajomość klientów, stabilność i brak kryzysu zaufania są czynnikami budowania konkurencyjności Banku na rynku usług finansowych.

Czynnikami wewnętrznymi istotnymi dla rozwoju Banku są: rozwój sieci placówek i bankomatów, oferta produktowa i doświadczona kadra.

2. Inne działania

2.1. W celu weryfikacji poziomu bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej zlecono firmie zewnętrznej przeprowadzenie audytu. Audyt przeprowadzono w następujących obszarach:

- 2.1.1. bezpieczeństwo danych osobowych,
- 2.1.2. weryfikacja zgodności z Rekomendacją D KNF,
- 2.1.3. testy penetracyjne infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz elementów infrastruktury dostawcy usług bankowości internetowej firmy Novum Bank sp. z o.o.

- 2.2. W celu utrzymania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdecydowano o przeniesieniu zasobów serwisu informacyjnego Banku udostępnionego pod adresem www.bsbr.pl oraz wpisów DNS dotyczących domeny bsbr.pl do zewnętrznego usługodawcy.
- 2.3. Wdrożono oprogramowanie OpenVAS, którego celem jest sprawdzanie poziomu bezpieczeństwa infrastruktury informatycznej Banku na podstawie baz zawierających zidentyfikowane zagrożenia i podatności.
- 2.4. W 2017 roku kontynuowano prace wdrożeniowe systemu obsługi zadań i dokumentów – Novum EOD w obszarze produktów kredytowych dla osób fizycznych. Wdrożono procesy: Elektroniczny Rejestr Umów, Delegacje, Wnioski o uprawnienia – Novum.
- 2.5. W I kwartale 2017 zakończono prace związane z wdrożeniem centralnego oprogramowania PRTG Network Monitor służącego do monitorowania oraz analizowania ruchu sieciowego w infrastrukturze teleinformatycznej Banku oraz gromadzenia logów z urządzeń sieciowych.
- 2.6. W I kwartale 2017 roku przeprowadzono prace modernizacyjne okablowania strukturalnego w oddziale Brwinów, których celem było umożliwienie wdrożenia zintegrowanego systemu zabezpieczeń (UTM) z wykorzystaniem urządzeń Fortigate, zabezpieczając tym samym styk sieci LAN oraz WAN z siecią Internet.
- 2.7. W IV kwartale 2017 roku przeprowadzono prace, których celem było zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury serwerowej Banku. W wyniku prowadzonych działań uruchomiono oraz wdrożono reguły sieciowe na lokalnych zaporach sieciowych na serwerach z systemem operacyjnym z rodziny Windows. Równolegle wdrożono system bezpiecznej komunikacji sieciowej w oparciu o protokół IPsec, dzięki wykorzystaniu usług zabezpieczeń kryptograficznych.

Ponadto prowadzone są na bieżąco działania związane z utrzymaniem sprawności i bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych determinowane przez wewnętrzne oraz zewnętrzne czynniki, dostosowanie zasobów informatycznych do wielkości Banku oraz ilości przetwarzanych danych, reakcja na zagrożenia zewnętrzne i stosowanie sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom. W 2017 roku prowadzono prace mające na celu dostosowanie ośrodka zapasowego (ZCD) do obsługi kolejnych procesów w przypadku awarii ośrodka podstawowego, m.in. uruchomiono nastuch usługi Internet Banking. Nastuch pracuje w trybie aktywnym. Oznacza to, że klienci bankowości internetowej równolegle korzystają z infrastruktury ośrodka zapasowego oraz podstawowego. W ramach infrastruktury ZCD, na styku sienteci Internet oraz LAN wdrożono także urządzenie firewall Cisco ASA, którego zadaniem jest zabezpieczanie transmisji sieciowej.

Pomimo faktu, że Rekomendacja D stawia duże wymagania dla Banków zakresie informatyki, to zakładając rozwój, utrzymanie i bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych niezbędne jest ciągłe śledzenie zmian w technologiach celem ich implementacji w Banku.

V. ZASOBY JEDNOSTKI

1.1. Zasoby rzeczowe

Bank nie posiada dostępu do zasobów naturalnych umożliwiających uzyskiwanie korzyści ekonomicznych, nie występują też ryzyka z tym związane.

1.2. Zasoby kadrowe

Stan zatrudnienia w osobach/etatach na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego oraz jego zmiany przedstawiają się następująco:

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

Wyszczególnienie	Rok poprzedni	Zatrudniono	Zwolniono	Rok bieżący
Liczba pracowników w osobach	223	30	27	226
Liczba pracowników wg etatów	215.175	29,5	24,05	220.625

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego:

Wiek zatrudnionych pracowników	Liczba pracowników	
	Rok poprzedni	Rok bieżący
do 30 lat	20	25
od 31 – do 45 lat	129	136
od 46 – do 55 lat	35	36
ponad 55 lat	42	29

W 2017 roku pracownicy uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach, w których wzięło udział 537 osób.

Były to szkolenia m.in. z zakresu:

- Rachunek podstawowy
- Zmiany zasad funkcjonowania banków wynikające z wprowadzonych w 2016 r. i planowanych w 2017 r. zmian przepisów prawa wraz z oceną wpływu na adekwatność kapitałową i ryzyko kredytowe banków.
- Prawna problematyka rachunków oszczędnościowych ze szczególnym uwzględnieniem rozliczeń na wypadek śmierci posiadacza rachunku w świetle najnowszych zmian prawnych.
- Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w instytucji finansowej, wykorzystanie mierników do ograniczenia ryzyka.
- Restrukturyzacja należności kredytowych.
- Reforma danych osobowych, jak wdrożyć RODO w banku.
- Kredyt hipoteczny po zmianach.
- Zasady funkcjonowania Komitetu Audytu.
- Monitoring należności kredytowych oraz sygnały wczesnego ostrzegania.
- Organizacja, działanie, matryca funkcji kontroli.
- Ocena mechanizmów funkcji kontroli.

1.3. Zasoby niematerialne

W Banku nie występują patenty i znaki towarowe, które składają się na jego wartość.

VI. INFORMACJE na TEMAT POSIADANYCH WŁASNYCH UDZIAŁÓW/AKCJI

Bank nie nabywał własnych udziałów.

VII. CELE I RYZYKA

1. Cele działalności Banku

Opis celu działalności Banku oraz ocena możliwości realizacji tych zamierzeń.

Działalność Banku nakierowana była na budowanie bezpieczeństwa środków złożonych przez depozytariuszy Banku poprzez minimalizację ryzyka aktywów, których źródłem są depozyty klientów. Istotnym elementem była maksymalizacja zysku będącego źródłem funduszy własnych. Wielkość funduszy własnych stymuluje ramy funkcjonowania Banku, zapewniające stabilność i bezpieczeństwo oraz dalszy, zrównowagony rozwój.

Bank jako instytucja zaufania publicznego charakteryzująca się stabilnością, zakładająca ciągłość funkcjonowania, niezależnie od stanu całej gospodarki i jej koniunktury realizował swoje podstawowe funkcje: przyjmował depozyty, udzielał kredytów, realizował płatności wobec swoich depozytariuszy, itp.

Według Statutu Bank między innymi wykonywał następujące czynności bankowe:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
 - 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
 - 3) udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
 - 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
 - 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
 - 6) operacje czekowe i wekslowe,
 - 7) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
 - 8) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
 - 9) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
 - 10) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
 - 11) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
 - 12) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
 - 13) emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- ponadto:
- 14) nabywanie i zbywanie nieruchomości,
 - 15) świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
 - 16) prowadzenie na zlecenie księgi spółek akcyjnych,

2. Opis ryzyk i zagrożeń

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej” przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. W 2017r. Strategia była zgodna z założeniami Strategii działania Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej na lata 2016-2020.

System zarządzania ryzykiem jest częścią systemu zarządzania Banku. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

W procesie zarządzania, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu poprzez ocenę skuteczności działań Zarządu Banku. Zarząd projektuje, wprowadza oraz odpowiada za sprawne i adekwatne funkcjonowanie całego systemu zarządzania ryzykiem.

Ogólne zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w Banku oraz cele strategiczne w tym zakresie określa Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej. Bardziej szczegółowe zasady i cele jakie przyjmuje Bank w zarządzaniu ryzykami – oparte o założenia strategiczne – sformułowane zostały w

poszczególnych politykach zarządzania ryzykami oraz planie finansowym, zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) Istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) Rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem, oraz wzajemne interakcje pomiędzy podmiotami tego procesu,
- 3) Zasady zarządzania ryzykiem,
- 4) Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka,
- 5) Zasady kontroli.

Strategia zarządzania ryzykiem podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji.

Zgodnie z podstawowymi założeniami proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje identyfikację ryzyka, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie i kontrolę.

Proces oceny i raportowania ryzyka w ujęciu portfelowym jest oddzielony organizacyjnie od oceny i podejmowania ryzyka w odniesieniu do pojedynczych transakcji.

Dla utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie Bank wyznacza limity na poszczególne rodzaje ryzyka. Ustanowiony system limitów wewnętrznych oraz wskaźników wczesnego ostrzegania zabezpiecza poziom ryzyka bankowego. Zarząd, przynajmniej raz w roku, przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia propozycje przyjętych w Banku limitów wewnętrznych, ograniczających całkowity poziom ryzyka w Banku.

Bank identyfikuje ryzyka istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami.

Na podstawie corocznego przeglądu za ryzyka istotne w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej uznał:

- 1) ryzyko kredytowe, w tym koncentracji;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko płynności;
- 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 6) ryzyko kapitałowe, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej;
- 7) ryzyko biznesowe, w tym ryzyko strategiczne.

Obowiązujące w Banku procedury zarządzania ryzykiem podlegają corocznemu przeglądowi i regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa oraz w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:

- 1) stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości, ;
- 3) stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów;
- 4) stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka;
- 5) posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

3. Ryzyko kontynuacji działalności Jednostki

Zagrożenia dla kontynuacji działalności nie zostały w Banku zidentyfikowane.

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

VIII. INFORMACJA w ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

1. Klasyfikacje instrumentów finansowych:

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana 2016 - 2015	Zmiana 2017 - 2016	Dynamika 2016/2015	Dynamika 2017/2016	Struktura instrumentów 2017 w sumie bilansowej
I. LOKATY MIĘDZYBANKOWE	42 110	114 197	122 003	72 087	7 806	271,19%	106,84%	9,26%
Środki lokowane w innych bankach	42 110	114 197	121 700	72 087	7 503	271,19%	106,57%	9,23%
II i III i IV. DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	372 208	435 952	449 467	63 744	13 515	117,13%	103,10%	34,11%
II. Dłużne papiery wartościowe banków	117 694	272 819	229 737	155 125	-43 082	231,80%	84,21%	17,43%
Bony pieniężne NBP	115 467	270 356	227 263	154 889	-43 093	234,14%	84,06%	17,25%
Dłużne papiery wartościowe Innych banków	2 227	2 463	2 474	236	11	110,60%	100,45%	0,19%
III. Dłużne papiery wartościowe Budżetu Państwa i budżetów terenowych	243 542	148 530	205 878	-95 012	57 348	60,99%	138,61%	15,62%
Obligacje skarbowe	235 395	140 905	199 561	-94 490	58 656	59,86%	141,63%	15,14%
Obligacje komunalne	8 147	7 625	6 317	-522	-1 308	93,59%	82,85%	0,48%
IV. Dłużne papiery wartościowe Innych emitentów	10 972	14 603	13 852	3 631	-751	133,09%	94,86%	1,05%
Obligacje komercyjne	10 972	14 603	13 852	3 631	-751	133,09%	94,86%	1,05%
V. i VI. POZOSTAŁE PAPIERY WARTOŚCIOWE	21 453	13 164	13 598	-8 289	434	61,36%	103,30%	1,03%
V. Certyfikaty inwestycyjne	15 678	8 406	9 601	-7 272	1 195	53,62%	114,22%	0,73%
BPS ROKU NIERUCHOMOŚCI FUNDUSZ INWESTYCYJNY ZAMKNIĘTY AKTYWÓW NIEPUBLICZNYCH SERIA C REGON 147232587	2 640	1 305	1 085	-1 335	-220	49,43%	83,14%	0,08%
FIZ AGRO TECHNOLOGICZNY	5 067	5 271	6 612	204	1 341	104,03%	125,44%	0,50%
Certyfikaty inwestycyjne TFI AGRO ZIEMSKI	1 286	1 328	1 402	42	74	103,27%	105,57%	0,11%
Certyfikaty inwestycyjne BPS 4 NSFIZ - SERIA "C"	881	486	486	-395	0	55,16%	100,00%	0,04%
Certyfikaty inwestycyjne BPS 4 NSFIZ - SERIA "D"	29	16	16	-13	0	55,17%	100,00%	0,00%
VI. Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	5 775	4 758	3 997	-1 017	-761	82,39%	84,01%	0,30%
SFIO AGRO „KAPITAŁ NA ROZWÓJ” REGON 140665797	5 775	4 758	3 997	-1 017	-761	82,39%	84,01%	0,30%
VII. UDZIAŁY I AKCJE	6 677	5 705	5 955	-972	250	85,44%	104,38%	0,45%
W jednostkach finansowych	4 835	4 835	5 085	0	250	100,00%	105,17%	0,39%
W pozostałych jednostkach	1 842	870	870	-972	0	47,23%	100,00%	0,07%
Razem instrumenty finansowe	442 448	569 018	591 023	126 570	22 005	128,61%	103,87%	44,85%

W 2017 roku instrumenty finansowe stanowiły 41,91% sumy bilansowej. Inwestowanie w instrumenty finansowe odbywało się zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką Inwestycyjną. Żaden z limitów przyjętych w

Polityce nie został przekroczony. Z przedstawionej analizy wynika, iż portfel instrumentów finansowych jest zdywersyfikowany, największą pozycję stanowią instrumenty generujące niskie ryzyko.

2. Ryzyka, na które narażone są instrumenty finansowe:

- Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji,
- Ryzyko operacyjne,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko walutowe.

3. Zarządzanie ryzykiem w Banku (cele i metody)

a. zarządzanie ryzykiem kredytowym:

Najistotniejszym ryzykiem wynikającym z charakteru działalności Banku jest ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta

Głównym źródłem ryzyka kredytowego jest portfel kredytowy oraz instrumenty dłużne (obligacje komercyjne). Natomiast pozostałe pozycje aktywów ze względu na niskie ryzyko kontrahenta lub niski udział w aktywach nie wpłynęły istotnie na poziom ryzyka kredytowego.

Poziom ryzyka kredytowego w Banku można ocenić jako umiarkowany. Ocena ta wynika z jakości kredytów mierzonej wskaźnikiem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, który na koniec 2017 roku wynosił 14,92%. Rezerwy na kredyty zagrożone zostały utworzone w wymaganej wysokości. Limity ograniczające ryzyko kredytowe wynikające z Prawa Bankowego, Uchwał KNE, Rozporządzenia 575/2013 (UE) oraz limity ostrożnościowe ustalone przez Bank zostały zachowane, wskaźniki uzyskane przez Bank znajdują się na bezpiecznym poziomie. Dbając o bezpieczeństwo zgromadzonych środków, Bank sukcesywnie zwiększa poziom orezerwowania kredytów zagrożonych. Na dzień 31.12.2017r poziom orezerwowania wyniósł 34,28%

Profil ryzyka kredytowego nie uległ zasadniczej zmianie, choć nastąpiła dywersyfikacja portfela kredytowego poprzez wzrost udziału kredytów JST.

b. zarządzanie ryzykiem operacyjnym:

Ryzyko operacyjne – należy rozumieć możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko modeli oraz ryzyko braku zgodności, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku ukierunkowane jest na działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów, oraz raportowanie i kontrola ponoszonego ryzyka.

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

W 2017r. nie stwierdzono istotnego podwyższenia poziomu ryzyka operacyjnego obciążającego Bank. Ilość zdarzeń ryzyka operacyjnego i wielkość występujących strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego była niewielka. Skala działalności nie uległa istotnej zmianie w stosunku do poprzednich okresów. Profil ryzyka operacyjnego Banku nie uległ zmianie.

c. zarządzanie ryzykiem płynności:

Ryzyko płynności definiowane jest przez Bank jako ryzyko zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. Podstawą polityki Banku w zakresie płynności jest utrzymanie portfela aktywów płynnych, wzrost stabilnych źródeł finansowania, w szczególności stabilnej bazy depozytowej osób prywatnych oraz uzyskanie dobrego wyniku finansowego na przeprowadzanych operacjach, jak i na całej działalności Banku, a także zapewnienie dobrej organizacji pracy i poczucia bezpieczeństwa klientów Banku.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. nadzorcze miary płynności ukształtowały się na poziomie: M1=330.090 tys. zł, M2= 3,31, M3= 2,15 oraz M4=1,82. Wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 412%.

Bieżąca sytuacja w zakresie płynności jest zadowalająca. Bank odnotowuje wskaźniki płynności powyżej ustanowionych limitów, co świadczy o pełnej wypłacalności finansowej Banku.

Ogólnie można uznać że ryzyko płynności jest na niskim poziomie. Bank posiada aktywa płynne, których wartość z nadwyżką pokrywa depozyty niestabilne. Przeważająca część bazy depozytowej pochodzi od osób prywatnych. Struktura bazy depozytowej jest dostosowana do skali i profilu działalności Banku.

Profil ryzyka płynności nie uległ zasadniczej zmianie.

d. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej:

Bank w swojej działalności jest narażony na ryzyko stopy procentowej rozumiane jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w strukturze aktywów oprocentowanych ok. 27,7% stanowiły aktywa, których oprocentowanie oparte jest na stopie redyskonta weksli, 62,3% stanowiły aktywa oparte o stawkę WIBOR i 9,2% stanowiły aktywa o stopie zależnej od decyzji Zarządu. W pasywach 97,4% środków posiada oprocentowanie zależne od decyzji Zarządu, co stwarza możliwość szybkiego reagowania na zmiany rynkowe. Ryzyko ogranicza się poprzez stosowanie limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów.

Profil ryzyka stopy procentowej nie uległ zasadniczej zmianie.

e. zarządzanie ryzykiem walutowym:

Ryzyko walutowe definiowane jest przez Bank jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany, utrzymując całkowitą pozycję walutową na poziomie nie powodującym konieczności

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

utrzymania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. Ryzyko walutowe utrzymywało się w ramach przyjętych limitów i kształtowało się na umiarkowanym poziomie. Bank nie udziela kredytów w walucie obcej. Ryzyko walutowe jest dość ograniczone ze względu na charakter przyjętego katalogu oferowanych produktów obciążonych ryzykiem walutowym. Poziom ryzyka na jakie narażony jest Bank, wynikającego z otwartych pozycji walutowych jest niski.

Profil ryzyka walutowego nie uległ zasadniczej zmianie.

f. adekwatność kapitałowa:

Adekwatność kapitałowa oznacza relację funduszy własnych Banku do poziomu ponoszonego ryzyka. Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymanie kapitału, w sposób ciągły, na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:

- łączny współczynnik kapitałowy,
- wewnętrzny współczynnik kapitałowy,
- relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej nie tworzył dodatkowego wymogu kapitałowego. Łączny wymóg na ryzyka regulacyjne i ponad regulacyjne tzw. „kapitał wewnętrzny” wyniósł 59 313 tys. zł co stanowi 56,09% funduszy własnych.

Wskaźniki adekwatności kapitałowej kształtowały się na bezpiecznym poziomie i wynosiły:

- współczynnik kapitału podstawowego 12,69%
- współczynnik kapitału Tier I 13,36%
- regulacyjny łączny współczynnik kapitałowy 14,26%,
- wewnętrzny współczynnik kapitałowy 14,26%.

W 2017 roku Bank utrzymywał adekwatność kapitałową na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo działania.

4. Informacja na temat prowadzonej rachunkowości zabezpieczeń.

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

IX. AKTUALNY (w 2017 roku) i PRZEWIDYWANY (w 2018 roku) STAN MAJĄTKOWY i SYTUACJA FINANSOWA BANKU oraz OCENA UZYSKIWANYCH EFEKTÓW (w tym analiza wskaźników) w 2017 roku

1. Analiza sytuacji majątkowej i finansowej - bilans, rachunek zysków i strat (struktura i dynamika za ostatnie 3 lata)

Aktywa Banku

Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Plan na 2018	struktura 2015 rok	struktura 2016 rok	struktura 2017 rok	struktura planu 2017 rok	Dynamika 2016/2015	Dynamika 2017/2016	Dynamika planu 2018 do wyk 2017
Kasa, środki w Banku Centralnym	21 415	22 558	18 651	21 800	1,81%	1,71%	1,32%	1,50%	105,34%	82,68%	116,88%
Należności od sektora finansowego	84 362	169 115	191 090	243 866	7,14%	12,84%	13,54%	16,82%	200,46%	112,99%	127,62%
Należności od sektora niefinansowego	642 920	630 182	649 264	675 529	54,41%	47,83%	46,02%	46,59%	98,02%	103,03%	104,05%
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	8 451	7 122	46 566	38 670	0,72%	0,54%	3,30%	2,67%	84,27%	653,83%	83,04%
Dłużne papiery wartościowe	372 208	435 952	449 467	415 532	31,50%	33,09%	31,86%	28,66%	117,13%	103,10%	92,45%
Udziały lub akcje	6 677	5 705	5 955	5 705	0,57%	0,43%	0,42%	0,39%	85,44%	104,38%	95,80%
Pozostałe papiery wartościowe	15 678	13 164	13 598	13 030	1,33%	1,00%	0,96%	0,90%	83,96%	103,30%	95,82%
Wartości niematerialne i prawne	68	143	39	265	0,01%	0,01%	0,00%	0,02%	210,29%	27,27%	679,49%
Rzeczowe aktywa trwałe	24 271	26 627	26 230	26 496	2,05%	2,02%	1,86%	1,83%	109,71%	98,51%	101,01%
Inne aktywa	2 054	3 513	5 088	4 810	0,17%	0,27%	0,36%	0,33%	171,03%	144,83%	94,54%
Rozliczenia międzyokresowe	3 412	3 375	4 823	4 297	0,29%	0,26%	0,34%	0,30%	98,92%	142,90%	89,09%
Należne wpłaty na kapitał	162	131	127		0,01%	0,01%	0,01%			96,95%	0,00%
Razem aktywa netto	1 181 678	1 317 587	1 410 898	1 450 000	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	111,50%	107,08%	102,77%

Po stronie aktywów największą pozycję stanowią należności od sektora niefinansowego. Na 31.12.2017 r. wynosiły one 649 264 tys. zł. W tej pozycji nastąpił wzrost w porównaniu do 31.12.2016 roku o kwotę 19 082 tys. zł, tj. o 3,03%. Dynamika tej pozycji jest zgodna z zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego ustalonymi dla naszego Banku.

Wysoki przyrost o 21 975 tys. zł wystąpił w pozycji należności od sektora finansowego i stanowiły kwotę 191 090 tys. zł, dynamika 112,99%. W kwocie tej zawiera się depozyt obowiązkowy w Banku Zrzeszającym w kwocie 103 277 tys. zł.

Najwyższy przyrost 39 444 tys. zł wykazał stan należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych i wyniósł 46 566 tys. zł, dynamika 653,83%.

Stan dłużnych papierów wartościowych stanowi kwotę 449 467 tys. zł w porównaniu do 2016 roku wzrósł o 13 515 tys. zł, dynamika 103,10%. Bank w swej strategii działania postanowił środki wolne nie zaangażowane w

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

działalność kredytową skierować na zakup płynnych i bardziej rentownych od depozytów w banku zrzeszającym papierów wartościowych tj. bonów pieniężnych, obligacji skarbowych.

Stan należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych uległ obniżeniu o 1 329 tys. zł i wyniósł 7 122 tys. zł.

Rzeczowy majątek trwały netto wynosił 26 230 tys. zł i w porównaniu do 2016 roku zmniejszył wartość o 397 tys. zł. W głównej mierze spowodowany naliczoną amortyzacją.

✓ *Jakość portfela kredytowego*

Stan kredytów w podziale na kategorie ryzyka (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana 2016-2015	Dynamika 2016/2015	Zmiana 2017-2016	Dynamika 2017/2016
Kredyty ogółem	675 023	666 085	736 171	-8 938	98,68%	70 086	110,52%
normalne i pod obserwacją	628 779	572 983	626 311	-55 796	91,13%	53 328	109,31%
zagrożone z tego:	46 244	93 102	109 860	46 858	201,33%	16 758	118,00%
poniżej standardu	12 941	8 533	9 770	-4 408	65,94%	1 237	114,50%
wątpliwe	14 963	52 128	23 840	37 165	348,38%	-28 288	45,73%
stracone	18 340	32 441	76 249	14 101	176,89%	43 808	235,04%

Kredyty zagrożone na dzień 31.12.2017 roku wynosiły 109 860 tys. zł i były wyższe od stanu z ubiegłego roku o 16 758 tys. zł. Wzrostu kredytów zagrożonych spowodował pogorszenie wskaźnika jakości portfela kredytowego liczonego jako udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem z poziomu 13,98% na koniec grudnia 2016 roku do 14,92% na 31.12.2017 roku.

✓ *Rezerwy celowe na kredyty*

Rezerwy celowe w podziale na kategorie ryzyka (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana 2016-2015	Dynamika 2016/2015	Zmiana 2017-2016	Dynamika 2017/2016
Rezerwy na kredyty ogółem	22 959	29 997	45 606	7 038	130,65%	15 609	152,04%
normalne i pod obserwacją	174	215	182	41	123,56%	-33	84,65%
zagrożone z tego:	22 785	29 782	45 424	6 997	130,71%	15 642	152,52%
poniżej standardu	2 568	1 695	1 607	-873	66,00%	-88	94,81%
wątpliwe	5 405	8 201	2 307	2 796	151,73%	-5 894	28,13%
stracone	14 812	19 886	41 510	5 074	134,26%	21 624	208,74%

Stan rezerw celowych na kredyty na 31.12.2017 r. wyniósł 45 606 tys. zł w tym na kredyty zagrożone 45 424 tys. zł i był wyższy od stanu na koniec 2016 r. o 15 609 tys. zł. Bank podstawę tworzenia rezerw pomniejszył z tytułu zabezpieczeń o kwotę 63 220 tys. zł oraz z tytułu nie rozliczonej prowizji kwotę 305 tys. zł. Rezerwa na kredyty zagrożone jest utworzona w pełnej wymaganej wysokości. Wskaźnik oreczerwowania kredytów zagrożonych na 31.12.2017 r. wyniósł 34,28%.

Bank tworzył rezerwę na kredyty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

✓ **Rezerwy na odsetki**

Rezerwy na odsetki w podziale na kategorie ryzyka (w tys. zł)

Odsetki od kredytów zastrzeżone	01.01.2017	31.12.2017	Zmiana BO- 31.12.2017	Dynamika BO- 31.12.2017	Utworzone rezerwy na odsetki	01.01.2017	31.12.2017	Zmiana BO- 31.12.2017	Dynamika BO- 31.12.2017	Wskaźnik orezerwowa nia na 01.01.2017r	Wskaźnik orezerwowa nia na 31.12.2017r
Odsetki ogółem	6 016	9 012	2 996	149,80%	Rezerwy ogółem	5 688	7 870	2 182	138,36%	94,55%	87,33%
od kr normalnych i pod obserwacją					od kr normalnych i pod obserwacją						
zagrożonych z tego:	6 016	9 012	2 996	149,80%	zagrożonych z tego:	5 688	7 870	2 182	138,36%	94,55%	87,33%
poniżej standardu	163	133	-30	81,60%	poniżej standardu	33	22	-11	66,67%	20,25%	16,54%
wątpliwych	395	148	-247	37,47%	wątpliwych	197	26	-171	13,20%	49,87%	17,57%
straconych	5 458	8 731	3 273	159,97%	straconych	5 458	7 822	2 364	143,31%	100,00%	89,59%

Stan odsetek zastrzeżonych na 31.12.2017 r wyniósł 9 012 tys. zł i wzrósł o 2 996 tys. zł. stan rezerw na odsetki zagrożone stanowi kwotę 7 870 tys. zł, orezerwowanie 87,33%.

❖ **Pasywa Banku**

Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Plan na 2018	struktura 2015 rok	struktura 2016 rok	struktura 2017 rok	struktura planu na 2018 rok	Dynamik a 2016/2015	Dynamika 2017/2016	Dynamika planu 2018 do wyk 2017
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0						
Zobowiązania wobec sektora finansowego	5 823	1 890	1 573	1 620	0,49%	0,14%	0,11%	0,11%	32,46%	83,23%	102,99%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	1 007 350	1 136 753	1 228 491	1 261 523	85,25%	86,28%	87,07%	87,00%	112,85%	108,07%	102,69%
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	51 150	52 680	48 136	45 010	4,33%	4,00%	3,41%	3,10%	102,99%	91,37%	93,51%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	10 121	10 120	10 121	10 120	0,86%	0,77%	0,72%	0,70%	99,99%	100,01%	99,99%
zobowiązania podporządkowane	3 200	3 200			0,27%	0,24%	0,00%		100,00%	0,00%	#DZIEL/01
Kapitały własne	80 115	87 272	96 606	100 430	6,78%	6,62%	6,85%	6,93%	108,93%	110,70%	103,96%
Rezerwy	8 347	7 776	10 438	8 132	0,71%	0,59%	0,74%	0,56%	93,16%	134,23%	77,91%
Inne pasywa	7 724	11 575	7 787	16 665	0,65%	0,88%	0,55%	1,15%	149,86%	67,27%	214,01%
Zysk z lat ubiegłych			557		0,00%	0,00%	7,75%	0,00%			0,00%
Wynik finansowy netto	7 848	6 321	7 189	6 500	0,66%	0,48%	0,51%	0,45%	80,54%	113,73%	90,42%
Razem pasywa	1 181 678	1 317 587	1 410 898	1 450 000	100,00%	100,00%	107,71%	100,00%	111,50%	107,08%	102,77%

Największą pozycją pasywów Banku były zobowiązania wobec sektora niefinansowego w kwocie 1 228 491 tys. zł i stanowiły one 87,10% sumy bilansowej Banku. W porównaniu do ubiegłego roku nastąpił wzrost o 92 847 tys. zł, dynamika 107,05%, gdy w 2015 roku wzrost wynosił 129 403 tys. zł, dynamika 111,50%.

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

Kolejną znaczącą pozycją w pasywach Banku są zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych. Zobowiązania te stanowiły kwotę 48 136 tys. zł. W 2017 roku zobowiązania te obniżyły się o 4 544 tys. zł, tj. o 8,63%.

Zobowiązania wobec sektora finansowego w porównaniu do ubiegłego roku uległy nieznacznej zmianie i stanowią kwotę 1 573 tys. zł. Zobowiązania wobec podmiotów finansowych na dzień 31 grudnia 2017 roku stanowią depozyt terminowy banku spółdzielczego w walucie USD, w przeliczeniu na PLN 1 567 tys. zł plus odsetki 6 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych stanowiły kwotę 10 121 tys. zł. Są to zobowiązania z tytułu emisji obligacji własnych Banku w 2010 roku na kwotę 10 mln zł oraz naliczone odsetki w kwocie 121 tys. zł.

Zobowiązania podporządkowane stanowiące pożyczkę udzieloną przez Bank BPS S.A. ze środków Funduszu Pomocowego z przeznaczeniem na zwiększenie funduszy uzupełniających Banku w kwocie 3 200 tys. zł. został w kwietniu 2017r spłacone i na koniec roku nie wystąpiły.

Kapitały własne Banku ukształtowały się na poziomie 96 606 tys. zł i w porównaniu do 2016 roku były wyższe o 9 334 tys. zł tj. o 10,70%.

Zysk netto za 2016 r. wynoszącego 6 321 tys. zł został w całości przeznaczony na fundusz zasobowy Banku.

Różnica wzrostu kapitałów własnych a kwotą wyniku zasilającą kapitały stanowi wzrost kapitału z aktualizacji wyceny o 3 000 tys. zł.

❖ Rachunek wyników

Wybrane elementy rachunku wyników (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Plan na 2018	Struktura a 2015	Struktura 2016	Struktura 2017	Struktura planu na 2018	Dynamika 2016/2015	Dynamika 2017/2016	Dynamika planu na 2018 do wynik 2017
Przychody ogółem	67 724	64 807	67 160	65 271					95,69%	103,63%	97,19%
Koszty ogółem	57 081	56 493	58 754	56 671					98,97%	104,00%	96,45%
Przychody z tytułu odsetek	43 473	42 572	46 221	46 571	64,19%	65,69%	68,82%	71,35%	97,93%	108,57%	100,76%
Koszty z tytułu odsetek	11 240	11 318	10 393	11 286	19,69%	20,03%	17,69%	19,91%	100,69%	91,83%	108,59%
Wynik z tytułu odsetek	32 233	31 254	35 828	35 285	81,39%	75,72%	83,34%	85,58%	96,96%	114,63%	98,48%
Wynik z tytułu prowizji	7 201	6 524	6 136	5 790	18,18%	15,81%	14,27%	14,04%	90,60%	94,05%	94,36%
Przychody z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	1	1		0	0,00%	0,00%	0,00%		100,00%	0,00%	#DZIEL/01
Wynik na operacjach finansowych	-564	2999	381	-540	-1,42%	7,27%	0,89%	-1,31%	531,74%	-12,70%	141,73%
Wynik z pozycji wymiany	730	500	643	696	1,84%	1,21%	1,50%	1,69%	68,49%	128,60%	108,24%
Wynik na działalności bankowej	39 601	41 277	42 988	41 231					104,23%	104,15%	95,91%
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej	87	195	127	197					224,14%	65,13%	155,12%
Koszty działania Banku i amortyzacja	25 621	24 188	25 168	26 128	44,89%	42,82%	42,84%	46,10%	94,41%	104,05%	103,81%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	3 424	8 420	9 541	6 700					245,91%	113,31%	70,22%
Wynik na działalności operacyjnej	10 643	8 420	8 406	8 600					79,11%	99,83%	102,31%
ZYSK BRUTTO	10 643	8 314	8 406	8 600					78,12%	101,11%	102,31%
PODATEK DOCHODOWY	2 795	1 993	1 217	2 100					71,31%	61,06%	172,56%
ZYSK NETTO	7 848	6 321	7 189	6 500					80,54%	113,73%	90,42%

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

Bank w 2017 r. osiągnął zysk finansowy brutto w wysokości 8 406 tys. zł. Po uwzględnieniu podatku dochodowego w kwocie 1 217 tys. zł, wynik finansowy netto Banku wyniósł 7 189 tys. zł.

W porównaniu do 2016 roku, zarówno zysk brutto jak i zysk netto osiągnęły wielkości wyższe odpowiednio o 194 tys. zł i 868 tys. zł. Na wyższy wynik 2017 roku w porównaniu do wyniku z 2016 roku istotny wpływ miał przede wszystkim wyższy wynik z tytułu odsetek.

Wyższy wynik z tytułu odsetek o kwotę 4 574 tys. spowodował wzrost marży odsetkowej.

Wynik z tytułu prowizji też był niższy od wyniku z 2016 roku o kwotę 388 tys. zł tj. o 5,95% i ukształtował się na poziomie 6 136 tys. zł.

Wynik na operacjach finansowych 381 tys. zł jest znacznie niższy od wyniku za 2016 rok kiedy to wynosił minus 2 999 tys. zł.

Na wynik 381 tys. zł składały się :

- dochody na operacjach finansowych w kwocie 938 tys. zł osiągnięty z tytułu
 - sprzedaży obligacji skarbowych DS1023 sztuk 30 000, DS1020 sztuk 10 000, DS0725 sztuk 30 000 po cenach wyższych od cen zakupu - kwota 380 tys. zł,
 - dochód naliczony z wyceny obligacji pozostałych w aktywach Banku na 31.12.2017 r - kwota 402 tys. zł,
 - sprzedaży Jednostek funduszy Inwestycyjnych sztuk 4,65 zakupionych po cenie 187 885,87 zł a sprzedanych po cenie 215 041,34 zł. kwota 126 tys. zł,
 - sprzedaży 235 sztuk certyfikatów inwestycyjnych BPS Rynku Nieruchomości po cenie 1 000,04 - kwota 6 tys. zł,
 - sprzedaży 217 sztuk CI FIZAN po cenie 1080,48 zł - kwota 24 tys. zł.
- koszty operacji finansowych w kwocie 557 tys. zł powstały z tytułu
 - zapłaconych odsetek od wyemitowanych przez Bank obligacji własnych w kwocie 557 tys. zł.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 643 tys. zł i był niższy od wyniku za ubiegły rok o 143 tys. zł tj. o 28,60%.

Koszty działania Banku wraz z amortyzacją (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Plan na 31.12.2018	struktura 2015	struktura 2016	struktura 2017	struktura planu 2018	Dynamika 2016/2015	Dynamika 2017/2016	Dynamika planu 2018 do wyk 2017
Koszty działania Banku, z tego:	24 209	22 457	23 534	24 337	94,49%	92,84%	93,51%	93,15%	92,76%	104,80%	103,41%
koszty wynagrodzeń z											
ubezpieczeniami i innymi świadczeniami	14 951	14 753	15 720	17 087	58,39%	60,99%	62,46%	65,40%	98,61%	106,55%	108,70%
koszty rzeczowe	5 379	5 478	5 991	5 790	20,99%	22,65%	23,80%	22,16%	101,84%	109,36%	96,64%
podatki i opłaty	459	487	427	420	1,79%	2,01%	1,70%	1,61%	106,10%	87,68%	98,36%
Koszty związane z BFG	3410	1739	1396	1040	13,31%	7,19%	5,55%	3,98%	51,00%	80,28%	74,50%
Amortyzacja	1 412	1 731	1 634	1 791	5,51%	7,16%	6,49%	6,85%	122,59%	94,40%	109,61%
Koszty działania Banku z amortyzacją	25 621	24 188	25 168	26 128	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	94,41%	104,05%	103,81%

Koszty działania Banku wraz z amortyzacją ukształtowały się na poziomie 25 168 tys. zł.

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

W porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 980 tys. zł, tj. o 4,05 %.

W strukturze kosztów działania Banku wraz z amortyzacją główną pozycję stanowiły koszty wynagrodzeń z narzutami (62,46%) oraz koszty rzeczowe (23,80%).

Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami osiągnęły wysokość 15 720 tys. zł i w porównaniu do poniesionych w 2016 roku były wyższe o 967 tys. zł tj. 6,55%.

Koszty rzeczowe za 2017 r. wyniosły 5 99 tys. zł i były wyższe od kosztów poniesionych w roku poprzednim o 513 tys. zł.

W 2017 roku koszty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego osiągnęły poziom 1 396 tys. zł i były niższe od poniesionych w 2016 roku o 343 tys. zł.

Koszty amortyzacji ukształtowały się na poziomie 1 634 tys. zł i były niższe od kosztów amortyzacji za 2016 r., o 97 tys. zł, tj. o 5,60%.

2. Analiza wskaźnikowa (za 3 ostatnie lata)

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno - finansowe Banku r/r

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana 2016-2015	Zmiana 2017-2016
Wskaźnik rentowności (zysk brutto/przychody ogółem)	15,76%	12,83%	12,52%	-2,99 p.p.	-0,31 p.p.
Rentowność kapitału ROE - netto	8,96%	6,84%	7,05%	-2,12 p.p.	0,21 p.p.
Zwrot na aktywach ROA - netto	0,71%	0,51%	0,54%	-0,20 p.p.	0,04 p.p.
Marża odsetkowa	3,03%	2,61%	2,82%	-0,42 p.p.	0,21 p.p.
Wskaźnik pokrycia kosztów działania wynikiem z prowizji	29,75%	29,05%	26,07%	-0,70 p.p.	-2,98 p.p.
Wskaźnik poziomu kosztów (koszty ogółem/przychody ogółem)	84,24%	87,17%	87,48%	2,99 p.p.	0,31 p.p.
Wskaźnik C/I (koszty działania Banku wraz z amortyzacją do wyniku na działalności)	59,92%	58,60%	58,55%	-1,60 p.p.	-0,05 p.p.
Wskaźnik kredytowania	57,13%	50,56%	52,20%	-1,57 p.p.	-1,64 p.p.
Wskaźnik kredytów zagrożonych	6,85%	13,98%	14,92%	7,13 p.p.	0,94 p.p.
Wskaźnik jakości aktywów	3,91%	7,07%	7,79%	3,16 p.p.	0,72 p.p.
Wskaźnik orezerwowania	49,27%	32,27%	34,29%	-17,00 p.p.	2,02 p.p.

Efektywność działania Banku w 2017 roku była dobra, choć niższa niż 2016 roku. Wypracowany wynik finansowy netto oparty był na stabilnych źródłach przychodu. Był wyższy od wygenerowanego w 2016 r. i stanowi wsparcie dla bieżącej działalności operacyjnej, a także zabezpiecza bieżący wzrost kapitałów Banku. Efektywność działania określa między innymi wskaźnik rentowności wynoszący 12,52%, jest niższy od tegoż wskaźnika ubiegłego roku o 0,31 p.p. Tendencje wzrostową wykazuje wskaźnik rentowności kapitału ROE – netto i wynosi 7,05%. Rentowność aktywów (ROA netto) w wysokości 0,54%, jest na poziomie wyższym od tego wskaźnika za 2016 rok. Osiągnięta marża odsetkowa w wysokości 2,82% wskazuje na konsekwentne i efektywne zarządzanie kapitałem finansowym Banku. Wskaźnik kredytowania wyniósł 52,20% i był wyższy od tegoż wskaźnika za ubiegły rok wynoszącego 50,56%.

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

Wskaźnik kredytów zagrożonych wyniósł 14,92% i był wyższy o 0,94 p.p. od tego wskaźnika za ubiegły rok kiedy to wynosił 13,98 %. Wskaźnik jakości aktywów wyniósł 7,79 %, w roku 2015 wynosił 7,07 %. Wskaźnik orezerwowania ukształtował się na poziomie 34,29%.

Działalność Banku, charakteryzowały wyższe koszty działania. Wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 87,48% a w roku 2016 r wynosił 87,17 %. Wskaźnik C/I (koszty działania Banku wraz z amortyzacją do wyniku na działalności bankowej) 58,55% ukształtował się na poziomie zbliżonym do tego wskaźnika za rok ubiegły (58,60%) . W strukturze kosztów dominowały koszty osobowe.

3. Sytuacja majątkowo - kapitałowa

Majątek trwały Banku /brutto/ na dzień 31.12.2017 roku wyniósł 40 896 tys. zł, przy planie 41 943 tys. zł. Wykonanie planu wynosi 97,50%.

Majątek trwały netto stanowi kwotę 26 230 tys. zł. Na dzień 31.12.2016 r wynosił 26 627 tys. zł. Wskaźnik relacji majątku trwałego netto do funduszy własnych ukształtował się na poziomie 24,63%.

Fundusze własne Banku zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013(UE)

Fundusze własne i współczynniki kapitałowe (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana 2016 -2015	Zmiana 2017 -2016	Dynamika 2016/2015	Dynamika 2017/2016
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	77 150	84 613	94 055	7 463	9 442	109,67%	111,16%
Fundusz zasobowy	74 461	82 122	88 443	7 661	6 321	110,29%	107,70%
Fundusz udziałowy	1 054	838	2 264	-216	1 426	79,51%	270,17%
Fundusz ogólnego ryzyka	1 720	1 721	1 721	1	0	100,06%	100,00%
Wartości niematerialne i prawne	-68	-143	-39	-75	104	210,29%	27,27%
Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	105	158	210	53	52	150,48%	132,91%
niezrealizowane zyski z wyceny inst. finansowych 40%/60%/80%	846	1 089	2 207	243	1 118	128,72%	202,66%
niezrealizowane straty z wyceny inst. finansowych	-968	-1 072	-552	-104	520	110,74%	51,49%
Inne pozycje	-68	57	8	125	-49	-83,82%	14,04%
Filtr AVA		-157	-207		-50		131,85%
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	7 000	5 943	4 992	-1 057	-951	84,90%	84,00%
Obligacje własne Banku z uwzględnieniem amortyzacji	7 000	5 943	4 992	-1 057	-951	84,90%	84,00%
KAPITAŁ TIER I	84 150	90 556	99 047	6 406	8 491	107,61%	109,38%

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

KAPITAŁ TIER II	5 504	5 863	6 700	359	837	106,52%	114,28%
rezerwa na ryzyko ogólne	1700	1700	1700	0	0	100,00%	100,00%
pożyczka podporządkowana	804	163	0	-641	-163	20,27%	0,00%
zamortyzowana część obligacji własnych	3000	4000	5000	1000	1000	133,33%	125,00%
FUNDUSZE WŁASNE Kapitał TIER I i TIER II	89 654	96 419	105 747	6 765	9 328	107,55%	109,67%
Całkowity wymóg kapitałowy	51 106	55 102	59 313	3 996	4 211	107,82%	107,64%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	12,08%	12,28%	12,69%	0,20%	0,40%	101,69%	103,27%
Współczynnik kapitału Tier I	13,17%	13,15%	13,36%	-0,02%	0,21%	99,83%	101,61%
ŁĄCZNY WSPÓŁCZYNNIK KAPITAŁOWY	14,03%	14,00%	14,26%	-0,03%	0,26%	99,78%	101,89%

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013r w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi – tzw. pakietu dokumentów CRD IV/CRR- fundusze własne ukształtowały się następująco;

- Kapitał podstawowy Tier I – 94 055 tys. zł,
 - fundusz zasobowy 88 443 tys. zł,
 - fundusz udziałowy 2 264 tys. zł,
 - fundusz ogólnego ryzyka 1 721 tys. zł
 - wartość netto wartości niematerialnych i prawnych (-39) tys. zł,
 - 80% funduszu z aktualizacji wyceny rzeczowych aktyw. trwałych 210 tys. zł
 - 80% zysku z wyceny na instrumentach finansowych 2 207 tys. zł,
 - 100% straty z wyceny na instrumentach finansowych (- 552) tys. zł,
 - inne pozycje 8 tys. zł
 - filtr AVA (-207) tys. zł.
 - Dodatkowy kapitał podstawowy Tier I - 4 992 tys. zł
 - nie amortyzowana część obligacji własnych Banku 5 000 tys. zł,
 - inne pozycje (20% wart. Niematerialnych i prawnych) (-8) tys. zł
 - Kapitał Tier I - 99 047 tys. zł
 - Kapitał Tier II - 6 700 tys. zł
 - rezerwa na ryzyko ogólne 1 700 tys. zł,
 - amortyzowana część obligacji własnych Banku 5 000 tys. zł,
 - Kapitały Banku - Kapitał Tier I i Tier II - 105 747 zł.
- Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego Kapitał założycielski Banku (Kapitał podstawowy Tier I – 94 055 tys. zł minus Fundusz ogólnego ryzyka 1 721 tys. zł) stanowi kwotę 92 334 tys. zł. W przeliczeniu na euro po kursie średnim z 31.12.2017r. - 4,1709 kapitał założycielski stanowi 22 138 tys. euro.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka operacyjnego (I Filar) zł (przy planie 57 978 tys. zł) ustalono na kwotę 59 313 tys. zł w tym na ryzyko kredytowe 53 144 tys. zł, oraz na ryzyko operacyjne 6 169 tys. zł. Łączny wymóg kapitałowy na 31.12.2017 r. stanowić będzie 55,42% Kapitałów Własnych Banku.

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 12,69% przy planie 12,53%, współczynnik Kapitału Tier I ukształtował się na poziomie 13,36% przy planowanym 13,22% oraz łączny współczynnik kapitałowy 14,26% przy planowanym 14,15% a zalecanym przez KNF wyższym od 13,25%.

Fundusze własne Banku na dzień 31 grudnia 2017 roku w pełni zabezpieczają identyfikowane ryzyka istotne występujące w działalności Banku.

4. Informacje o zaciągniętych przez Bank kredytach, umowach pożyczek, z uwzględnieniem terminów ich wymagalności oraz o udzielonych poręczeniach i gwarancjach w 2017 roku

Kredyty:

- Kredyt w rachunku bieżącym w BZW BK w wysokości 10.000 tys. zł do 24.10.2018r.
- Kredyt Stabilizacyjny w BPS SA w wysokości 62.000 tys. zł do 30.11.2018r.

Poręczenia:

W 2017 roku Bank nie udzielał poręczeń.

Gwarancje, które Bank udzielił innym podmiotom:

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. Bank udzielił 19 gwarancji na łączną kwotę 8.666 tys. zł.

Gwarancje, które Bankowi udzieliły inne podmioty:

Bank nie korzysta z gwarancji innych podmiotów.

5. Informacje o udzielonych przez Bank podmiotom finansowym (przez Bank innym Bankom, przez Bank ubezpieczycielowi) kredytach i pożyczkach z uwzględnieniem terminów ich wymagalności, a także udzielonych poręczeniach i gwarancjach

Bank w 2017 roku nie udzielał kredytów, pożyczek, poręczeń i gwarancji innym Bankom i firmom ubezpieczeniowym. Natomiast w zobowiązaniach pozabilansowych posiada gwarancje udzieloną Bankowi Spółdzielczemu w Skierniewicach w kwocie 8 200 zł na okres od 21.06.2015 r. do 01.04.2019 r. Gwarancja jest udzielona dla Domu Towarowego „Kaufland” w Skierniewicach zabezpieczająca zapłatę czynszu z tytułu najmu lokalu przez Bank Spółdzielczy w Skierniewicach.

Aktualny rejestr weksli poręczonych przez Bank:

Bank nie był poręczycielem wekslowym.

6. Objaśnienia różnic pomiędzy uzyskanymi wynikami finansowymi a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym, jeżeli co najmniej jedna z pozycji składających się na wynik finansowy różni się w znacznym stopniu w stosunku do pozycji z planu finansowego

W 2017 roku założenia Planu Finansowego zostały w większości zrealizowane a w szczególności wielkość sumy bilansowej, zobowiązania wobec podmiotów niefinansowych, wynik finansowy brutto i netto. Natomiast stan należności wobec podmiotów niefinansowych w każdym kwartale jest niższy od założonego w Planie Finansowym. Na 31 grudnia 2017 roku wykonanie Planu należności od podmiotów niefinansowych wyniosło 99,28%

7. Ocena - wraz z jej uzasadnieniem - dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Bank podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom:

Bank posiada zdolność wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań wobec swoich klientów. W celu zapewnienia bieżącej płynności, wyznaczony pracownik analizuje na bieżąco stan środków na rachunku bieżącym. Nadwyżka środków lokowana jest w płynne instrumenty finansowe. W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiła sytuacja braku środków na pokrycie zobowiązań wobec klientów Banku.

X. INFORMACJE o ZMIANACH w POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH lub KAPITAŁOWYCH BANKU z INNYMI PODMIOTAMI

POWIĄZANIA KAPITAŁOWE - Nie występowały

POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE - Nie występowały

XI. ISTOTNE DZIAŁANIA WPŁYWAJĄCE na WYNIKI BANKU w 2017 roku

Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wyniki działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływów tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik:

W 2017 roku nie wystąpiły nietypowe zdarzenia mające wpływ na wyniki Banku.

XII. ISTOTNE ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE na SYTUACJĘ JEDNOSTKI JAKIE WYSTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM, ale PRZED ZATWIERDZENIEM SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Tego rodzaju zdarzenia nie wystąpiły.

XIII. INFORMACJA na TEMAT TEGO CZY JEDNOSTKA POWODUJE lub NIE POWODUJE ISTOTNEGO ZAGROŻENIA dla FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Bank nie powoduje istotnych zagrożeń dla funkcjonowania środowiska naturalnego.

XIV. PERSPEKTYWY ROZWOJU i PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Bank będzie kontynuował działania mające na celu zwiększanie funduszy własnych w celu zachowania odpowiedniego poziomu adekwatności kapitałowej. Bank będzie koncentrował swoje działania na zwiększaniu atrakcyjności produktów i usług bankowych oraz na kształtowaniu i utrwalaniu pozytywnego wizerunku Banku w otoczeniu.

1. Cele strategiczne

Celem strategicznym Banku jest kontynuowanie zrównoważonego rozwoju zapewniając bezpieczeństwo zgromadzonych środków klientów Banku. Zbudowanie wizerunku Banku jako instytucji zaufania publicznego, postrzeganej jako przyjazna Klientom i profesjonalnie zarządzana firma, świadcząca nowoczesne usługi najwyższej jakości – kreowanie wizerunku marki Banku. Umocnienie siły kapitałowej. Uzyskanie znacznego udziału w rynku usług finansowych na lokalnym rynku.

2. Założenia planu finansowego na rok przyszły

W projekcji Planu Finansowego zgodnie z przyjętą strategią działania założono 105,6% dynamikę sumy bilansowej.

- Podstawowe wielkości przyjęte w Planie Finansowym w tys. zł:
 - Suma bilansowa - 1 450 000
 - Należności brutto od podmiotów niefinansowych - 725 600
 - Należności od instytucji samorządowych - 38 670
 - Obligo kredytowe - 753 330
 - Stan dłużnych papierów wartościowych - 428 562
 - Zobowiązania wobec podmiotów niefinansowych - 1 261 523
 - Zobowiązania wobec instytucji samorządowych - 45 010
 - Wynik finansowy brutto 8 600
 - Wynik finansowy netto 6 500
 - Fundusze własne (kapitał uznany) 111 965
 - Całkowity wymóg kapitałowy 63 534
- Podstawowe wskaźniki charakteryzujące planowaną działalność Banku.
 - ROA brutto - 0,61%
 - ROA netto - 0,46%
 - ROE brutto - 7,68%
 - ROE netto - 5,81%
 - Wewnętrzny łączny współczynnik kapitałowy -14,06%

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

Wskaźnik kredytowania - 51,95%
Wskaźnik jakości aktywów - 7,47%
Wskaźnik udziału kredytów zagrożonych - 14,37%
Wskaźnik orezerwowania - 39,85%
Wskaźnik C/I - 63,07%
Marża odsetkowa - 2,54%
Stosunek odsetek zapłaconych do odsetek otrzymanych - 24,23%
Wynik na rezerwach / wynik na działalności bankowej - -16,25%
Wskaźnik relacji majątku trwałego netto do funduszy własnych netto - 23,68%

XV. ŁAD KORPORACYJNY

Zarząd Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej wprowadził „Zasady Ładu Korporacyjnego” określone w dokumencie Komisji Nadzoru Finansowego poprzez uchwalenie w dniu 29 grudnia 2014 roku Uchwałą Nr 53/16/2014 i zaktualizował Uchwałami:

- Nr 51/10/2015 w dniu 11 grudnia 2015 r.,
- Nr 55/18/2016 w dniu 27 grudnia 2016 r.,
- Nr 15/07/2017 w dniu 11 kwietnia 2017 r.

zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku.

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej zatwierdziła „Zasady Ładu Korporacyjnego” określone w dokumencie Komisji Nadzoru Finansowego poprzez uchwalenie w dniu 30 grudnia 2014 roku Uchwałą Nr 08/01/2014 i zaktualizował Uchwałami:

- Nr 06/11/2015 w dniu 15 grudnia 2015 r.,
- Nr 07/19/2016 w dniu 28 grudnia 2016 r.
- Nr 02/07/21017 w dniu 20 kwietnia 2017 r.

Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej zatwierdziła „Zasady Ładu Korporacyjnego” określone w dokumencie Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 22 czerwca 2017 r. Uchwałą nr 04/2017.

Polityka ładu korporacyjnego stanowi zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku w tym relacje z udziałowcami Banku i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Tekst „Polityki ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej” dostępny jest na stronie internetowej Banku pod adresem: www.bsbr.pl

Główne postanowienia „Zasad Ładu Korporacyjnego”, które, zgodnie z zasadą proporcjonalności, nie stosuje się w Banku lub stosowane są w zmodyfikowanej postaci to zasady określone:

- w § 8 ust. 4 „Zasad Ładu Korporacyjnego” – ułatwienia dla udziałowców,
- w § 11 „Zasad Ładu Korporacyjnego” – transakcje z podmiotami powiązanymi,
- w § 22 ust. 1 „Zasad Ładu Korporacyjnego” – niezależność członków organów Banku,
- w rozdziale 9 t. j. § 53, § 54, § 55, § 56, § 57 „Wykonywanie uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta.

*Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

XVI. ZAKOŃCZENIE

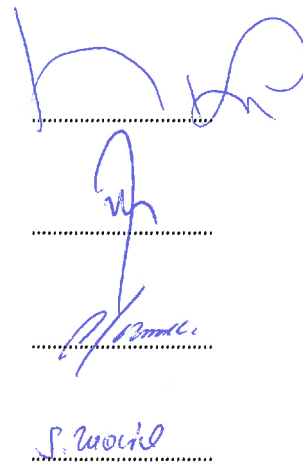
Rok sprawozdawczy zamknął się sumą bilansową w kwocie **1 410 433 991,40 zł** oraz wynikiem finansowym – zyskiem brutto w wysokości **8 405 578,24 zł**, a po uwzględnieniu podatku dochodowego od osób prawnych zyskiem netto w kwocie **7 189 235,24 zł**.

Zgodnie z wymogami przepisów Ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe za 2017 rok zostało poddane badaniu przez Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Poznaniu – firmę audytorską nr 1671.

Sporządził: Elżbieta Lesiak

ZARZĄD BANKU:

1.	Witold Morawski	Prezes Zarządu
2.	Anna Jędrzejczak	Wiceprezes Zarządu
3.	Wioletta Sekrecka	Wiceprezes Zarządu
4.	Sławomir Ziółek	Członek Zarządu

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

.....
(podpis)

BANK SPÓŁDZIELCZY
w Białej Rawskiej
(28)

.....
(pieczęć firmowa)

Biała Rawska, dnia 12.03.2018 roku
(miejsce i data sporządzenia)